

Tekst przekazany Redakcji do druku w miesięczniku „tak rodzinie”.

Ukazał się drukiem w numerze „tak rodzinie” Rok 2022, nr 3(177), s. 40.

Prawa wydawnicze do tekstu, w tym do publikowania i rozpowszechniania w jakimkolwiek zakresie, posiada Wydawnictwo Sióstr Loretanek w Warszawie przy ul. Żeligowskiego 16/20, 04-476 Warszawa.

Ks. dr hab. Tomasz Jakubiak, prof. AKW

Kobiety przy ołtarzu

Kobiety nie mogą być księżmi. Nie jest pewne, czy mogą otrzymać święcenia diakonatu. To jaką funkcję mogą pełnić w czasie Mszy świętej?

Wojciech z Krakowa

Od pewnego czasu w Kościele rzymskokatolickim można dostrzec działania zmierzające do dowartościowania kapłaństwa wspólnego wszystkich wiernych, w jakim mają oni udział przez chrzest święty i bierzmowanie (KKK, n. 1268). W związku z tym prawo Kościoła stopniowo, „nieśmiało”, dopuszcza świeckich – zarówno mężczyzn, jak i kobiety – do wykonywania w czasie Mszy świętej coraz większej ilości funkcji. Niektóre z nich do niedawna były zastrzeżone wyłącznie duchownym albo mężczyznom przygotowującym się do przyjęcia święceń.

Jeśli chodzi o możliwość dopuszczania kobiet do posług kościelnych, do początku 2021 roku nie były one traktowane na równi

z mężczyznami. Zmienił to dopiero papież Franciszek, promulgując motu proprio *Spiritus Domini*. Od tego czasu nie tylko mężczyźni, lecz także kobiety mogą nie tylko między innymi: czasowo czytać Pismo Święte w czasie Mszy (ale nie Ewangelię), być komentatorami, kantorami, ministrantami, czasowo rozdzielać Komunię świętą (KPK, kan. 203, Ogólne Wprowadzenie do Mszału Rzymskiego, n. 95-107 – dalej jako OWMR). Dzięki decyzji biskupa Rzymu kobiety mogą zostać na stałe przyjęte przepisany obrzędem liturgicznym do posługi lektoratu i akolitu. Wcześniej lektorami i akolitami mogli być wyłącznie mężczyźni.

Od 2021 roku kobiety, podobnie jak mężczyźni, jako ustanowieni akolici mogą służyć przy ołtarzu oraz pomagać kapłanom i diakonom. Do ich własnych zadań jako akolitów należy przede wszystkim przygotowanie ołtarza i naczyń liturgicznych oraz w razie potrzeby rozdawanie wiernym Eucharystii, której są szafarzami nadzwyczajnymi. Pełniąc tę funkcję, mogą także nieść krzyż ołtarzowy w czasie procesji (OWMR, 98, 187-193).

Jeśli chodzi o lektorów, to kobiety na równi z mężczyznami ustanawiane są do wykonywania czytań z Pisma Świętego, z wyjątkiem Ewangelii. Gdy nie ma diakona, mogą podawać intencje modlitwy powszechnej oraz w czasie procesji nieść ewangeliarz. Pod nieobecność psalterzysty mogą wykonać psalm między czytaniem. W określonych okolicznościach są uprawnione do odczytywania antyfon z Mszału (OWMR, 99, 194-198).

W obecnie obowiązującym prawie Kościoła rzymskokatolickiego nie ma żadnych funkcji, które byłyby zastrzeżone do wykonywania wyłącznie mężczyznom świeckim, w taki sposób, że nie mogłyby do ich wykonywania zostać dopuszczone kobiety.

Tyle stanowi prawo powszechne. Prawo partykularne poszczególnych diecezji może jednak różnić się w tej materii. Stolica Apostolska postanowiła bowiem, że jeśli chodzi o dopuszczanie kobiet do służby przy ołtarzu, ostateczne zdanie należy do biskupa miejsca (Kongregacja Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *List okólny do Przewodniczących Konferencji Episkopatów*, 15 marca 1994 r.). Biskup diecezjalny, decydując o powierzeniu w diecezji kobietom funkcji akolity albo czasowego nadzwyczajnego szafarza Komunii świętej, albo ministranta, musi kierować się tym, co jego zdaniem jest bardziej odpowiednie dla miejscowych potrzeb duszpasterskich oraz dla dobra uporządkowanego rozwoju życia liturgicznego diecezji powierzonej jego trosce pasterskiej.